

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra: Dumineacă și Joiacă. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditura foiește pre afară la c. r. poste cu bani gata prin seriori francate, adresate către expediție. Pretul prenumeratii este per anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nº 3 ANULU XXI.

Sabiu, in 11|23 Ianuariu 1873.

Solidaritate.

Ómenii vorbesc de multe ori multe, unele din tresele se implinește, altele remană vorbe, unele suntu aiéve, altele suntu numai în inchipuirea unoră; omul inteleptu înse nu se orientează după cele ce se vorbesc, vorbescă-se de bine, vorbescă-se de reu, ci și intocmesc luceurile sele astfelui incătu sa fie gală a dă făția fără vre-o sfială, fără vre-o frica cu ori-ce evenimentu.

De unu tempu incocă se vorbesce ca în sinulu partidei deakiane suntu neintelegeri, ca în giurul lui Lónyay s'au grupatu o fractiune, a cărei numeru aru fi crescutu pâna la cifr'a cea însemnata de 75 membri, ca fractiunea acăstă aru fi o vindictă séu resbunare a lui Lónyay, pentru ca a trebuitu sa ese din ministeriu, ca aceste tōte se dovedescu prin purtarea lui Lónyay in clubulu deakistilor cu ocasiunea desbaterei bugetului pre 1873, *) ca din tōte aceste va urmă slabirea partidei deakistilor și ca în fine ministeriul lui Slavy, carele este numai unu ministeriu de afaceri, va face locu altui ministeriu din partid'a conservativă, va sa dica, ne-amu astă la pragul unor noue prefaceri constituțiunali.

Ceea ce se vorbesce, s'a vorbitu de cându deputatulu conservativu Senyey a rostitu fai-mos'a lui cuventare in dieta, criticându aspru, fără de a vătemă, cerculantile actualităției de sub regimulu partidei dela putere, in carea se numera și elu. Multi dicu ca unu amicu alu partidei cum este Senyey e mai periculosu că dicece Cernatoni și ca cuventarea aceluiă, oricătu de crutiatória aru fi in terminii și retorică ei, aru fi contribuitu mai multu la slabirea partidei, decătu sgomotósele atacuri din stâng'a centrale și estrema. Parerile diurnalelor au fostu de pre atunci, ca stâng'a nu are prospecte de a ajunge la regimul și asiá pentru aceea aru fi probabil, ca la o eventuală schimbare voru luă conservativii frênele guvernului in mâna. La o eventualitate de feliu acestă înse trebuie sa adaugemu, ca conservativii nu suntu mai putieni patrioti și naționalisti decătu ungurii din cele-lalte partide și cu acăstă credemus ca amu disu totu ce trebuie disu, pentru că ilusiunile sa nu aiba locu nici de o parte.

Cu tōte, ca incătu ne privesc pre noi români, cam in acelesi condițiuni amu remané, in cari suntemu astă fatia cu liberalii moderati, schimbări dese și varie in guvernul nuantru placea, pentru ca intr'unu statu unde vinu dese ministerie noue, este pre lesne, că sa se invechiasca nemultamirile, de cari cu alta ocasiune amu vediutu ca suntu multe și cari invechite aru rōde la vieti a statului și l'aru duce la stricaciune.

Lucrul de capetenia înse este, ca noi și acum, și intre posibilități le presupune avemu ună și aceiasi datorintia, de a ne consolidă și consolidati de a cercă ce avemu sa facem in situatiunile cari suntu séu voru veni, că sa mai simu și noi

*) Bugetulu a trecutu prin clubu, și acum se desbate in dieta.

odata in stare a dice unu cuventu ponderosu băremu in ună privintia.

Dara cheia, cum sa se faca consolidarea? Unu óre-cine in nr. 2 alu „G. Tr.“, se vede, ca inca s'a ocupatu cu ide'a acăstă, a scrisu unu articulu marisoru cu privire la cestiunea acăstă și vine la resultatulu: ca cei „tineri séu juni sa mărgă la cei betrâni și sa-i rōge sa le ajute sa aduca armonia, ordinea și disciplina completa in partid'a nōstra națiunale. Betrâni sa mărgă inainte cu consiliile și esperintile loru.“ „Legatur'a intre noi sa sia curata și săntă legatura a amōrei de patria și națiune, a principiului luptei nōstre constituțiunale in patria și statu!“

Greutatea dara aru fi delaturata. Sa luăm deci matriculele barbatiloru nostri națiunali, sa lipsim mai intăiu într'unu cgresu pâna la ce etate sa se considere cine-va de jude, teneru, și dela carea incepui betrânetele, și déca pentru aceste din urma suntu normative perii carunti, pre cei carunti ii vomu pune deadrépt'a și pre cei-lalți dea stâng'a, despartiendu-i in dōue tabere, și dupa receptulu de mai susu, cei teneri sa mărgă la cei betrâni și sa-i rōge sa ajute la consolidare.

Inse abstragendu dela aceea nu pre maguitoria dicala nemțișca, ca „perii carunti nu scutescu de prostia“, intrebămu noi, cari suntu neintelegerile provenite din diferintă etatice barbatiloru națiunali, și unde au lucratu cei teneri singuri, incătu deodata sa se trezescă in o anatema, de carea sa aiba lipsa sa-i deslege cei betrâni? Scimus mai departe ca la perderea solidarității intre români a contribuitu și unu incarantitu cu pén'a de publicistu in mâna, cu alti și mai betrâni, dara ce e dreptu și mai teneri. Scimus de alta parte ca betrâni venerabili, dara și mai teneri au lucratu din tōte pulerile și pentru solidaritate și pentru autoritatea și drepturile națiunale, esoperandu acte demne de barbati maturi și cu esperintia. Scimus in fine, ca chiaru și la incercările din urma, din anulu espirat de a reduce o solidaritate intre români, au conlucratu betrâni și teneri, avendu in contra-le și teneri și betrâni. De aci urmează, ca nu etatea e de vina și nu numai in puterea etaticei și castiga cine-va dreptulu de a fi inteleptu și a dă svari și in fine și consolidarea. La asiá ce-va se cere, pre lângă sciuntia și capacitate, cu multu mai putienu, se cere bunavointia sinceră, libera de ori-ce ambițiune vana.

Déca este bunavointia sincera, apoi și incepe omulu a-si mesură puterile sele spirituali, fără de respectu la perii capului seu, și cu puterile aceste studiază afacerile națiunii sele și apoi cu fructulu acestoru studii vine și se pune in servitiulu națiunii, fără de a intrigă și turbură prin feliu de feliu de apucaturi pâna se turbura tōta națiunea și nu mai scie nimenea in catrău sa plece.

Déca este bunavointia sincera, consolidarea crește că unu organismu, pre care noi l'u putem nutri, dara nu constru, pre care noi l'u putem in se și otravi că sa se disolvă, nici odata înse cu puterile nōstre reintemeia.

Ne pare cu tōte aceste bine, ca in causă principale amu ajunsu a fi la o intelegere cu, nu scimus betrâni séu tenerii dela „Gazeta“ și le dorimur că séu sa intenerescă séu sa imbetranescă și ei, după cum și voru intipui binele pre partea tenera séu betrâna, că sa vedem odata realizata și consolidarea „principiului luptei nōstre constituțiunale in patria și statu?“

Români consolidati, va sa dica, într'o intelegere armonica cu totii, aru face numai de călu progrese cu multu mai mari și mai favorabili că in 1863-4, câci inteligintă și națiunea, mai bogata cu esperintă de atunci, aru scis sa se folosescă incătu ceea ce aru castigă odata sa nu mai pôta perde, séu sa nu i se mai pôta dispută.

Români prin o portare solida aru influență si asupr'a lucrurilor ce se desbatu și se petrecu in Pest'a. Stabilitatea aru prinde radacini mai ingraba, ince cu acelu adausu placutu pentru totu iubitoriu de ordine, ca amu avé de sigura a ne plângă asupr'a mai putienoru nemultamiri, că in impregiurările de fatia.

Diet'a Ungariei.

Siedintia din 11 Ianuariu, prim'a dupa seriele Craciunului, o deschide presedintele Bitto la 11 1/2 ore.

Pre fotoliile ministrilor suntu: Szlavay, Trefort, Zichy, Szende, Toth, Wenckheim, Tisza și Pauler.

Presedintele: O. casa! Conformu decisului casei s'a convocat pre astădi siedint'a prima dupa seriele Craciunului și anului nou. Nainte de a pasă la pertractări ve previnu cu unu „bine a-ti venit“ și ve aducu gratulatiunile mele. Totu-o data ve comunicu ca M. Sea regin'a a bine-voită a primi pre gratiosu gratulatiunile casei aduse cu ocaziunea sârbării dilei nascerei și ambele M. gratulatiunile la anulu nou (eljenuri).

Dupa aceste impartasiesce presedintele ca mai multi deputati nou alesu și-au ascernutu protocoile de alegere, cari se tramtă comisiunii verificătoare. — Bl. Orban și I. Madarasz facu interpellatiune de interesu secundariu către ministrulu de interne.

L. Csernatonu presinta dupa o motivație scurta urmatorela interpellatiune indreptata către regimul:

1. Are ministrul de eugetu a ascernu unu proiectu de lege despre modificarea legei de alegere?

2. Are regimul de eugetu a face acăstă intr-un tempu, cându cas'a pôte avea tempu destolu pentru de a studia acestu obiectu momentuoșu și alu pertractă de amieruntul nainte de rezolvire?

Ministru-presedintele și respunde indata la interpellatiunea acăstă cam in modulu urmatoru:

Me astu in poziune de a declară, ca regimul se occupă cu objectulu amintitul de ante-verbitoriu. Indata ce afacerea va ajunge într'unu stadiu care sa facă posibile aducerea acelei afaceri naintea casei, acăstă se va și intemplă.

Dupa aceste se prezige ordinea dilei pentru siedintele prossime și apoi se încheie siedint'a, la 12 1/2 ore.

In siedint'a din 13 Ianuariu deschisa de presedintele Bitto, suntu de facia dintre ministrul: Szlavay, Pauler, Zichy, Trefort, Tisza și Wenckheim.

Dupa rezolvirea formalelor obicinuite interpelăza I. Madarasz pre ministrul de interne,

influintă asupr'a destinelor vechiului contininte, astfel ca, ori-ce aru dice și ori-ce aru face, nu va pute să oprescă, nici să impede progresul influintei ruse în Asia centrală.

(Trad. „Rom.“ după „La Turquie.“)

Cea dintâi subcomisiiune de trei-dieci de membrii s'a intielesu cu d. Thiers asupr'a principalelor puncte din resolutionile ce se voru propune adunării în privința cestionilor constitutionale.

In comisiunea de 30, alăsa de adunarea dela Versailles, s'a presintat urmatorul proiect de constituție:

„Art. 1. — Dupa complet'a evacuare a departamentelor încă ocupate, reprezentatiunea națională va fi împărțita în două camere: camera reprezentantilor, compusă de membrii alesi prin sufragiu universal, și camera deputatilor ai cărei membri voru fi numiți de colegiele electorale ce se voru întroniza pre departamente. Voru face parte din aceste colegie electorale: 1) membrii camerei reprezentantilor, ai consiliului general, ai consiliului d'arondismentu și camerilor de comerciu, alesi în departamentu; 2) membrii lăuați în ordinea inscrierii în tabelu, din fia-care consiliu municipal; 3) oficiari generali din cadrele de rezerva ale armatei de uscatu și de mare avându-si domiciliul în departamentu celu potențial de unu anu; 4) arhiepiscopulu și episcopulu și trei din cei mai bătrâni canonici titulari ai capitalelor metropolitane și catedrale ale circumscripțiunii electorale, trei din cei mai vechi membrii din consistoriale protestante și israelite ce aru exista în acea circumscripție; 5) cei mai vechi presedinti și consiliari ai curții de apel din departamentul unde resida, până la concuriștii a trei părți din numerul totalu al celor magistrali; 6) doi din cei mai vechi profesori din fia-care facultate existente în departamentu. Pentru departamentul Seine, voru mai face parte din alegatorii camerei deputatilor: cei 15 presedinti și consiliarii cei mai vechi ai curții de casatione; unu asemenea număr de presedinti și consiliari-principali ai curții de cumpături, în același condiții și toti membrii celor cinci academii dela institutul Franciei.

„Art. 2. — În vederea formării camerei deputatilor, se va procede prin tragere la sorti, în siedintă publică a adunării naționale, după deplină liberale a teritoriului, la desemnarea unei treimi din membri adunării, carii să-si inceteze funcțiunile cându camera deputatilor se va fi constituită. Acé-

tote 3 personale și în ambi numerii, însă de o camătă numai în tempul prezenterii după toate 4 conjugatiunile (cu terminațiile infinitivelor lungi în are, ere, ere și ire).

Prin numerarea mai multor verbe cu terminațiile susu-amintite legne se voru potă desceptă elevii între distingerea celor 4 conjugatiuni.

Apoi va urmă:

Vedeți tablă? vedem. Dara scrisoarea de pre ea? Aceea nu o mai vedem, pentru că o și stersu. Prin ce se deosebesc verbele: vedem, stergu, de amu vedetu, ai stersu? Prin aceea că acelă se întrebuintează atunci cându se intempla vedere, stergere; ieră acestea se întrebuintează atunci cându vedere stergere, ... sau finitul. Totu asemenea va purcede inv. la explicarea futurului. Apoi va face concluziunea:

Cându verbului ni arata lucrarea asiă că cum în momentul acelui o amu potă coprinde cu semnificatiile noastre dicem ca elu sta în tempul de facia; cându ni arata lucrarea că finita, dicem ca sta în tempul trecut, ieră cându ni arata lucrarea că ceva ce acceptăm sa se intempele atunci dicem ca verbului sta în tempul viitoru.

Prin urmare avem de a observa la verbu 3 tempuri principali: prezentele, trecutul și viitorul.

Vomu acum la tractarea unei nouă specie de părți ale vorbirei, la adverbe.

Parintii mei porosese măne și se ducu. — Ce ai voi sa mai scii loane? Azi voi sa sciu și ca unde sa ducu. Eu ti respondu ca se ducu de parte. Verbul „ducu“ au mai postit unu ajutoriu pentru de a potă fi bine intielesu.

Dara deca voiu dice: Tito a scrisu epistola — multiamitit vei fi? Nu, ci azi doru să sciu că cându o a scrisu. Elu o a scrisu eri. Dara deca voiu dice: bivoului său pisică calca .

sta fragere la sorti se va face departamentu după departamentu.

„Art. 3. — Membrii adunării naționale nedesemnati prin sorti, conformu articlului precedente, voru forma camera reprezentantilor. Aceasta camera va fi renoita în a patra parte a sea, din anu în anu. Reinoarea primului patraru se va face după siese luni dela constituirea celor două camere.

„Art. 4. — Deputații voru fi alesi pre siese ani; camera deputatilor va fi renoita pre dimitate în fia-care trei ani.

„Art. 5. — Cele două camere voru ave impreuna deplinatarea poteri legiștoare. Ele voru deliberă separat. Ori-ce lege va trebui sa fie votata de fia-care dintrensele.

„Art. 6. — Disolvarea uneia din cele două camere se va potă pronunța după o propunere formală a presedintelui republicei, printre o știrire a celei-lalte camere, votată cu scrutin secret și fără desbatere. Va trebui sa se procedă în cele două luni ale disolvării, și reconstituirea camerei disolvate.

„Art. 7. — D. Thiers continua în funcțiunea de presedinte al republicei în cursu de trei ani, cu începere din data constituirei celor două camere. Modulu ori-cărei numiri ulterioare în aceasta funcțiune va fi determinat printr-o lege. În casu de moarte a presedintelui republicei, funcțiunea va fi provisoriu exercitată de presedintele adunării naționale și, după formarea celor două camere, de presedintele camerei reprezentantilor său, în lipsa sea, de presedintele camerei deputatilor.

„Art. 8. — Legi speciale voru regula ceea ce privesc alegerile la ună sau cea-lalta camera, organizarea camerelor, relațiile dintre densele și președintele republicei, precum și totale cele-lalte dispozitive pentru aplicarea preștei legi.

„Art. 9. — Până la formarea celor două camere, presedintele republicei va potă, în luna adoptării unei legi de adunarea națională, să cera o nouă desbatere, cându va fi liberu să ia parte la discuția. Afara de acestu din urma casu, comunicatiile presedintelui republicei cu adunarea națională se voru face prin mesajie său prin intermediul ministrilor.“

Mórtea lui Napoleon.

O corespondință engleză comunica următoarele dela Chiselhurst, cu dată din 9 a curentei: Pre la orele 9 și jumetate veni Sir Henry Thompson la Camdon-House, vizită pre boluavu; și fiindu călu-

găsi totu în aceea stare, în care l'u gasise cu o ditinante, se duse la imperatéra pentru a acceptă aci venirea colegilor sei. La 10 ore intră ieră-si în odaia bolnavului, și astă-data observă, că pulsul a devenit cu multu mai slabu și ca susflarea producea oarecare ingrijiri. Napoleon se găsea încă de totu slabu, și numai cându și cându dedea semne de cunoștința sea, și apoi parea să vada, ceea ce se petrece în jurul lui. I se oseră căteva picaturi de rachiu, încă pulsul începă să bată mai tare, slabu însă imediat ieră-si. Doctorul Conneau, care venise la fostă imperatéra cu doctorul Corvisartu, găsi de cuvintă ai face cunoșcută starea desesperată a bolnavului. Aflându acelașa dureră scire ea sciu să se domineze și ordonă imediat a chiamă pre abbatele Goddard, ce era pastorul la Chiselhurst, și a telegrafă dlui Filon la Woolwich, ca să via cu principale. Apoi se apropiie de patul bolnavului, și îmbrăcișă pre sociul ei, pre carea o recunoște, căci facandu-o miscare o seră, apoi abbatele Goddard intră în acestu momentu și împartă pre fostul imperatru, pre cându fideli casei, ducă de Bassano, contele Clary, contele Davillier, Regnault de Saint-Jean d'Agely, Pietri și madame Lebreton ingenunchiara. Eugeniu se puse în genunchi lângă patul catându-a-si ascunde plânsul. Dupa ce terminase cu acelaș trista ceremonia, ea se sculă și sarulă pre celu ce se găsea în gura morției pentru a două oare, lueru ce-lu facă cu asiă grăbnicia, încă mai că elu nu potu să mai misce bodiele și să deschida ochii.

Căteva momente apoi, la 10 ore 45 minute, Napoleonu, să coprinsu de o mica racelă și ostanu putin muri apoi. Eugeniu, care pâna atunci se mentinuse, esclama într-unu recinu de dorere și picălesinata într'unu fotoilu. Ea trebui să fie condusă în apartamentul ei, dară nu voia să parasescă odaia, pâna cându mai dîse mortului unu ultim adio. Abbatele Goddard rămasă lângă cadavru, pâna cându veniora să-lu înlocuișca două surori de caritate. Trei cuarte de ore, apoi la 11 ore și jumetate sosii principale. Elu era în uniformă, și de să inca nu fu pregătitu, totu-si potu să cunoască în totale fețele ca ce norocire a venită asupr'a lui; palidu, totu-si dominându-miscarile sale, se suia la catulă întrău și se aruncă în brațele mumei sale, care lu introduce apoi în cameră mortuara. Iute se apropia de patul tatâlui seu, care siedea culcatu pre spate cu ochii inchisi și cu buzele lipite ună de altă pre obasmă, ce era atasiata de sub barbia. Lu seruta și se culca patrunsu, neavendu însă o lacrimă în ochi.

Precum este cunoscutu, principele adoră pre

asiă sa se poată preface după cum amu dice „in suu și sănge.“

Căci de-si se pare ca elevul a coprinsu bine obiectul propus lui, venindu-i alte intuiții, alte afișări esterne prin cari se nasau alte și noue idei, cele vechi se apasa și înnecea, se intuneca și alunga prin cele noue și astu-feliu face necesara o recapitulare și reinprospetare a celor deja percurse și studiate.

Cugetu ca prin cele dîse pâna aci amu rectificatul metodul usuat de mine în decursul acestui tractat, ad. pondulu ce-lu puselu și l'u punu pre repetire.

Încătu despre tractarea successiva, treptată a diferitelor obiecte propunende amintescu aci numai atât'a :

Elevul sa se facă numai pre incetu cunoscutu cu lucruri noue intocmai precum urcându pre unu munte din ce în ce capătămu unu orisontu mai largu spre privire pâna ce ajungându pre pisculu muntelui văile, câmpii aridicaturile și riurile ni sa arata în totă extensiunea loru. Astu-feliu va urmă inv., cu elevii din totă obiectele de înveliamente.

Mai întâi li va predă din totă studiile propunende numai ce este mai esențialu și mai bătoriu la ochi dara asiă încă sa formeze oarecum basă, temeiul pre care au de a se radină propunerile urmatore.

Aceste dîse pâna aci mi voru servî și mie că modu de explicație în privința formala a partiei a 2-a a operatului meu (Cursul III și IV), deoarece adeca din mai multe considerații voiu areță mai multu sumarice cum are de a se propune materialul restant din gramatică română.

Să asiă permiteti-mi a reveni la obiectul (Va urmă.)

Cursulu III

său despartiam. 1. Cl. II.

Repetitio est mater studiorum. Deceva proverbul acesta antic și astă aplicabilitatea sea la înveliamente în genere, cu atât'a mai vîrstosu trebuie aplicat acelă la elevi mai crudi în scările primare său salesci.

Căci e una adeveru constatatu atât'a prin sciinție pedagogice (psihologă) cătu și prin esperință de totă diletele a celor ce se occupă cu educarea și instruirea tinerimei, ca pre cătu judecătă și mai puțină desvoltata la copii, cu atât'a mai multă și dezvoltata la ei fantasi'a. Pre cându la omenei crescute se arata contrariulu, mai puțina fantasia și mai multă precompanire și judecata.

Copii coprindu cele impartasite cu usigurătia însă, de oarece nu le patrundu după nessulu și în totă direcția loru le și uita indată, pre cându la adulți fenomenulu ieră și intorsu.

Dreptu aceea nu i se poate recomanda înveliitorului din destulă repetirea celor înveliati că

totalu-seu, de către care iéra-si era forte iubit. Cei ce erau presenti se spariară de desesperarea lui tacuta; elu se adresă către unu medicu cum a murită totalu seu. I se dedura totă lamuririle și, ascultându detaiurile, ochii sei se umplu cu lacrimi, care-lu liberara de pressionea ce-lu coprinse la început. Înainte de a se departă de lângă cadavru, puse, ceea ce facuse și muma sea, mai bainte o crêngă de ceru, pre peptulu defunctului seu tata și-lu serută pentru ultimă ora. Cameră în care murise Napoleonu, este forte simplu arangiata și de o marime de midilou. Ea este în facia scarilor și cu vederea spre agrii ce se întindu în dosul castelului. Tapetele suntu de materia de lana albăstra, avendu pre ele flori albe. Pre cea-lalta parte de acăsta camera este cabinetul de lucru, pre care în ultimul tempu fostulu imperatru lo parasiște forte pucinu. Elu se ocupă multu cu scintiele, mai alesu cu artileria. Actualmente se desface la Londonu masina de aburi, după o descooperire a lui.

Orastia, 2 Ianuarie 1873.

Domnule redactoru! În nr. 104. 1872. a stimulului digariu „Teleg. Rom.“ au apărut o corespondință dlo Orastia 24/12 1872 subscrisa de dl Dr. A. Tincu, carele respingendu malitiile insinuatii a diariului magiar din Closiu „Kelet“ — în privința reparării turnului bisericiei noastre din locu — între altale se occupă și cu persoana mea, subscrisului — afirmandu ca după morțea lui Dr. Lesai după cum se vorbesce s'aro fi astăzi într scrisorile densului o însemnare în care sta ca scolă nostra gr. or. aru fi primitu dela Vodianer 2000 fl. iera eu 3000 fl. — acăstă o afirma unu barbatu betrău la a cărui cuventu nu este ieriată a dubitată, de ore-ee e probatul de omu cu distinsa onore și incredere — și apoi în nemarginită sea marinimotitate dlu Dr. Tincu — că faimei de susu după cum o recunosc, culese de pre stradele Orastiei, sa-i deo unu pondu și mai mare, și prioritatea sa facă pre onor. publicu a crede, ca acea faima pote sa sia adeverata, continua astfelu cumca Vodianer aru fi castigatu pre fruntasii românilor si pentru aceea au remasă această in passivitate precum vorbesce corespondintele mascatu Szászvárosi, ca se tiene de afirmațiunea prima despre care eu astăzi mai intăiu din bunătatea dlu Dr. Tincu amu capetatu scirea prin „Tel. Rom.“ declarându-i cu totă seriositatea ca în privința alegerei de deputatul lui Vodianer, nu amu conferat cu nimenea cu atâtua mai putinu amu primtu vre-una cruceriu dela Dr. Lesai — său altu cine-va — provocu dura cu totă seriositatea pre dlu Dr. Tincu amu numi cătă mai degraba pre acelu omu cu distinsa onore și incredere, cari iau clevetitu acăstă infamie in contra-mi — iera această a dovedit acăstă calumnia reutaciosa — iera la din contra atâtua pre ordinariu omu cu distinsa onore, cătă și pre binevoitoru latitoru a aceloră i voiu declară de nisice clevetitoru reutaciosi — iera calumnia cercata asupra-mi de o intriga tiesuta de mâni care au datu și în alte locuri dovedi despre aceste virtuti.

La a dö'a assertiune a dlu Dr. Tincu declaru publice ca eu în vieti mea nu am vorbitu cu Vodianer — este inse adeveratul ca densulu atâtua mie, cătă și la preotii tuturor confesiunilor din locu — la mai multi alti români, sasi și unguri, ba pote ca și chiaru la dlu Dr. Tincu — mi au facutu visita — eu inse nu amu fostu acasa, și asiă nu au potutu vorbi cu mine — Dr. Lesai au fostu medicul meu de casa de 35 ani — din tineretie amu fostu cunoscuti și prietenii — se pote ca în tempul alegerilor ne vomu și întalnită laolaltă noi inse nici odată despre alegerea lui Vodianer de deputatul nu amu vorbitu și acăstă pentru ca Dr. Lesai 'mi scădemulți parerea mea în privința alegerei de deputat, care era acea a românilor din acestu scaun.

Acum'a inca ce-va dle Dr. Tincu!

D-ta ai sciatu și scii forte bine ca majoritatea clubului românilor din Orastia au declarat a se retinē dela alegerea deputatilor dictali din Pest'a, inca înainte de a-si incepe Vodianer cortesieele in Orastia, d-ta scii bine ca Vodianer au colindat pre toti șmenii mai de ce-va influenția săra deosebire de naționalitate, scii cumca densulu voia sa înduplice pre români cu totu felul de promisiuni sa participe la alegeri, și sa-lu aléga pre densulu de unu deputat scaunul, scii ca spre

acestu scopu său împartitul la Pricazeni bani, scii ca cari au fostu aceia cari au delaturat rusinea de pre români acestui scaunu, retenindu-de a-si dă voturile loru, pentru preștiul lui Iud'a, scii în urma ca atâtă eu, cătă și ginerele meu, n'amu facutu alta decât aceea ce ai facutu d-ta și toti români din scaunul Orastiei, adeca ne-amu tienutu de concluzulu clubului național din Orastia, de a nu participa la alegerea de deputat la Pest'a.

Sciindu dura totă aceste dle Dr. ore ce te-ai pututu indemnă că în corespondință amintita mai susu — după ce împartasiesc onoratului publicu ceea ce ai audiu de pre strade — său insuți ai scororii — sa vă numai decâtă și sa-mi faci numai mie și ginerelui meu onore de a fi primitu visită lui Vodianer, pre cădū d-ta scii forte bine ca acestă pre lângă cei mai multi de alte naționalități, au mai cercetat și pre alti români, de sigură ca nu iubirea de dreptate, ci alte interese, — sic non itur ad astra, dle Dr.!

Nicolau Popoviciu,
prot. gr. or. alu Orastiei.

Devă, 23 Dec. st. v. 1872.

Domnul Dobo de Rusică!

(Urmare.)

In urmarea acuselor amendaoră date in contră mea, 1-a de Munerescu singuru la ministeriu, că sa nu fiu denumit la judecatoria, — și 2-a de altii, clicasii sedusi, amagiti — la comesolu din Sabiu, că sa me scăda din inspectoratul meu, să a ordonatul investigație disciplinare in anul 1870 lună lui Octobre, și de atunci pâna acum totu la investigație sta magistratulu, dura de decisu, inca nu a decisu nimică.

Dupa ce m'amu declarat eu in vre-o 14 côle sub nr. deasupră citati magistratului, si după ce comisariul investigatoriu senatorul Gontzi a mai facutu parada de investigație in Cugiru; in 23 Oct. 1872 sub nr. magist. 1768/1872 me inscris în dieză magistratulu, și inca in forma de (határozat) decisioane cumca Munerescu s'a lasatu de acusa data in contră mea la ministeriu, și cumca magistratulu l'a judecatu sa platescă spesele comisionale a investigației in suma de 15 fl. la cassă alodiala inderetu.

Eu firesc amu facutu recurso in contră decisiunii de deasupră, postindu și pretindendo, că magistratulu sa judece in merito, cumca său sum de vina, său nu sum de vino.

Causă această nu este o causa privată a mea și a lui Munerescu, că sa ne putem noi insine impaciui in ea, că intr-un Geschäft. Această este o causa oficioasă disciplinara care ex officio debue investigata, și exofso trebue decisă in merito.

Magistratulu, deea vrea, poate numai pre basă declaratiunei și a deslucirei mele, fără vre-o investigație formală batătoare la ochi, a face decisiunea meritória pre acusele pomenite; ca erau lucruri cunoscute magistratului din acte.

Insa magistratului i era de nimicirea vadie, și a respectului meu la poporu prin investigațiea sgomotosa. Ce de acolo se poate cunoște fără dubietate, cumca magistratulu nici acum după o investigație asiă ostenită, și pre basă actelor voluminoase, nu are voia, și gustu, de a decide in merito; ci a se indestulă cu bucuria de repasirea lui Munerescu dela acusa.

Munerescu și cei-lalți clicasii nu au sciatu, cumca ei cu acusele loru aieptate in contră mea, nu me nimerescu pre mine, ci pre altii. — Ei au socotit, cumca căte reale se facu in comona, și căte detorinti remanu neimplinite, la totă numai inspectorulu singuru e de vina. — De aceea ei in acusele loru, in 25 de puncte, totă gresielele, abusurile, și faptele reale, căte le-aru potea face unu inspector, totă mi le-au imputato, chiaru și inselatiunile, defraudările și hotiele facute de membrii comunităției, și de altii privati — și totă excesurile altoră.

Ei impreuna cu magistratul din declaratiunile mele s'au convinsu, cumca acusele nu au fostu, de a me nimieri pre mine cu ele.

Numai unu punctu din acusele amendău aducu înainte, că sa se poate deduce și cele-lalte.

Adeca din vină mea s'aru fi degradata și puștitu padurile alodiale a Cugirului, mai vertosu in

anii 1869 și 1870, adeca in anii din urma, eu eram neintrerupto in functionea mea inspectorala; pentru ca eu că inspectoru nu amu tractat nice unu casu de prevaricatiune; și apoi pote ca amu avutu și eu parte din prevaricatiunile de padure.

Dupa ce insa eu amu comprobato, cumca eu cu prevaricatiunile de padure nu stau in nici o relație oficioasă; pentru ca afacerile despre prevaricatiunile totale, din scaunul Orastiei, se tenu de sfără activitatei a senatorului Gontzi; care era comisariu investigatoriu; și după ce amu comprobato, cumca antistele comunale Mariutu cu gură mare, și cu influență și mai mare la d-ta — in anul 1870 pâna in luna lui Septembrie nici unu casu de prevaricatiune nu a aratatu; atunci acusatorii cu comisariul Gontzi cu totu, au mutat in protocolul de investigație prevaricatiunile de pre anii 1869 și 1870, de departe la tempul revoluției — și pre anii cesti doi numiti nu puneau nici o vina, ci se lauda Gontzi cu diligintă, și energiă la cea cunoscută.

3. Ioanu Viorel din Sibotu, unchiul d-tele nationalistul mare, (că Goliatu) intelligentul, și caracterul solidu dela „fortună mea 1-a“, adusa înainte cu nisice uinelte proste amagite, inselante și sumitate, m'au acusat in Ianuarie 1871 la magistratul din Orastia sub nr. 117, cumca numai din vină mea nu s'a facutu măra alodiala in luna lui Iuliu 1871, și s'a amanat pâna in ierna; și cumca eu sum de vina, de intreprindatorul contractualu a lucratu cu materialu reu.

Magistratulu, de-sf a sciatu, cumca incuviințarea ministeriala prin comessolu, renovarea morei alodiale, adeca contractul incheiatu intre comunitate, și intre intreprindatoriu, numai in 28 Aug. 1872 sub nr. magistr. 2005/1870 a venit la magistrat, și cumca pâna atunci lucrarea la renovarea morei nu s'a potutu incepe; totusi nu a vrut sa dea pre acusa o resoluție directă negativa, declarându acusantilor pre basă actelor oficioase, cumca acușă loru e netemeinică; ci că sa pote fi vorba de investigație in contră mea cu forșoiu și cu sfâra mare, rendu investigație formală in contră mea prin senatorul Forray că comisariu.

(Va urmă.)

Concursu.

Pentru stationea de capelanu lângă bețărulu parochu Moise Topercianu din Apoldu de Josu, protopresbiteratul greco-oriental al Mercurei se deschide pre basă inaltei resolutioni consistoriale dö 25 Octobre 1872 nr. cons. 928 pâna in 31 Ianuarie 1873 concursu.

Emolumentele suntu:

Jumetate din totă venitele parochiale ale numitulor parochu și anumită:

a) Din salariul parochialu esolvit din cassă alodiala de 300 fl. v. a.

b) Venitul jumetate după epatrafiru dela 240 familii.

Doritorii de a ocupă această statie, suntu avisiți, a-si tramite concursele instruite conform Statutului Organiciu la oficiul protoprebetului greco-oriental al Mercurei.

Apoldu de Josu in 30 Decembrie 1872.

Comitetul parochialu greco-oriental.

(2-3)

Concursu.

Pentru statioanea de capelanu lângă parochula Nicolau Moldovanu in opidulu Mociu — protopresbiteratul gr. or. alu Turdei inferiore, se deschide concursu, in urmă in decisiuni cons. dö 14 Dec. nr. cons. 1114/1872, — pâna in 1 Februarie 1873, — in aceea-si zi va fi si candidatiunea.

Emolumentele suntu:

20, döne-dieci jugere agru din portiunea canonica; — dela 100 familii căte o di de lucru, — și dela funcțiunile bisericesci stolă.

Doritorii de a ocupă statioanea această cu propriile suplice instruite in intielesulu „Stat. Organiciu“, sa se adresedie la subscrisulu, — ultima postă Gyeres Szt. Király la Egerbegy.

Garbiciu 5 Ianuarie 1873.

Simeonu Popu Moldovanu

Prot. gr. or. alu Turdei

inferiore.

(1-3)